

LÉVAI HIRLAP

Társadalmi-, Szépirodalmi- és Közgazdasági hetilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal hová
a lapba szánt kéziratok, hirdetések,
előfizetési díjak küldendők: —
LÉVA, KAZINCZY-UTCZA, 2. SZÁM.

Előfizetési ár: —
Egész évre K. 5.—
Fél évre „ 2.50
Negyed évre „ 1.25
Egyes példány 10 fillérrért kapható:
SCHULCZ IGNACZ LAPTULAJDONOSNAL.

Nyilttéri közlemények soronként 50 fill.
Hirdetések egyezség szerint. —
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.
Szerkesztőségi telefon szám 24. —

A fehér és sárga foszfor.

A fehér és sárgafoszfor kénes gyufa alakjában egyike volt mindég a falusi nép legnagyobb veszedelmének. Bölcsőtől a sirig kísérté ez a gyilkos gázakat fejlesztő mérgező különösen az alsóbb néposztályokat, amelyek érthetetlen okokból máig folyton ragaszkodnak hozzá míg ezzel szemben a nyugati államokban már rég óta ki küszöbölték a kénes gyufát s ezzel természetesen annak káros következményeit.

A falusi gyermek halandóság szám arányait mennyire kedvezőtlennek tette az itt-ott elszórt kénesgyufa, amelyet a csuszó-mászó apróság egész önkénytelenül vitt a szájához és megmérgezte vele magát.

Hány szénakazal sőt hány falusi lakóház lett a pusztító tűz martalékává azáltal, hogy a pajkos gyermekek néhány szál gyufát csentek el otthonról és tűzveszedelmes helyen gyönyörködtek annak lángjában. Sőt még a felnőttek is hányszor okoztak tüzet egy-egy kénesgyufa égő fejének a lepattogtatásával?

A kénesgyufa volt a falusinép öngyilkosságának a legkedveltebb eszköze. A falusi Rómeók és Juliák megtört szívük minden bánatát kénesgyufával gyógyították.

Beszéljünk e arról, hogy a különben

is kevés levegőjű falusi házak atmoszféráját annyira megfertőzte a kénesgyufa, különösen ha a gázduramnak minden másodpercben rákellett a kurtaszáru makra pipára gyújtani?

E fölött a veszedelmes portéka fölött végre-valahára mi nálunk is megkondították a halálharangot. A kereskedelemügyi miniszter ugyanis törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé, amelyet ha a törvényhozás megszavaz, 1902 évtől fogva nem szabad fehér és sárga foszfort a gyufagyártásnál felhasználni. Sőt ilyen gyártmányu gyufát forgalomba sem szabad többé hozni.

A javaslat előterjesztésének indokai nem a fentebb elmondottak voltak. Pedig az említett okok is elegendők voltak ahhoz hogy a törvényhozás már régen intézkedjék a kénesgyufa gyártásánál és elárulásánál megtiltásáról.

A kormányt az említett javaslat előterjesztésére nemzetközi szerződés kötelezte. Fehér és a sárga foszfor ugyanis a legveszedelmesebb azokra volt, akik gyufagyártással foglalkoztak. A gyufagyári munkások csaknem kivétel nélkül rövid idő alatt megkapták, azt a veszedelmes betegséget, aminek neve foszfornekrózis. Ez a betegség tönkre tette az egész szervezetet s egymagában felér egy pusztító jár-

vánnyal. Az európai államok végre is megsokalták a fehér és sárga foszfor pusztítását és gyors egymásutánban tiltották el annak a gyufagyártásnál való felhasználását.

Mi talán legutolsók maradtunk e téren az európai államok között de örülünk, hogy végre-valahára mi nálunk is rá gondoltak erre. Ez a körülmény különben is szociálpolitikai elmaradottságunk jele. De egyuttal jellemezte az is, mennyire keveset gondoltak a falusinép fontos érdekeire. A míg egyrészt mérget kiszolgáltattak csak oly orvosi rendeletre volt szabad, addig a köznépek egész mérgegyűjteményt adtak a kezébe — egy krajcárért.

A fehér és sárga foszfor tilalmazásáról szóló törvényjavaslat különben más szempontból is érdekes kétségbe nem vonható előhírnöke a gyufa monopólium behozatalának. Régóta tervezi már a kormány az államháztartás részére ennek az új jövedelmi forrásnak a megnyitását s úgy látszik, ma már a küszöbön is vagyunk ennek. Hogy az új monopólium ismét csak az alsóbb néposztályokat fogja sújtani, arról talán beszélni is fölösleges. Hanem azért mégsem igen sajnálkozunk a gyufamonopólium behozatalán. Majd ha a gyufa ára a mostani két fillér

T. C. FÜSZER ÉS CSEMEGE KERESKEDÉSEMET a közeli napokban az OROSZLÁN SZÁLLODÁBA helyezem át. Raktáromat ez alkalommal annyira bővitem, hogy minden igényeknek megtudok felelni. Új üzletembe teljesen friss áruk érkeznek s legjobb tudásommal igyekszem, hogy JÓ, OLCSÓ, TISZTA és FIGYELMES kiszolgálással minden tisztelt vevőmet kielégítsem.

KERTÉSZ LAJOS

helyett jóval magasabb lesz, megtanuljuk azt, ami eddig nevetségességnek tűnt fel előttünk, megtanuljuk, hogy kell a gyufán spórolni. Az pedig aki kicsiben megszokta a takarékoskodást megtanulja majd nagy dolgokban is. Hagyjuk azt nyílt kérdésnek van-e nekünk arra szükségünk, hogy az eddiginél takarékosabbak legyünk. Erre a kérdésre nem kell feleletet adni, elég ha egy futó pillantást vetünk a magyar közgazdasági és szociálpolitikai viszonyokra. Aki közmívelődésünk elmaradottságát, a folyton nagyobbodó tömegnyomort, közegészségügyünk zilált állapotát nézi, annak bizony nem igen kell magyarázni, hogy a magyaroknak már nagyon régen meg kellett volna kezdeni a *gyufán való spórolást*.

Legyen világosság!

írta: **Tokody István.**

(Befejezés.)

Jelen cikkemmel a fenti címen megjelent cikksorozatamot befejezem. Befejezem, bár nem mindeneket írtam meg eddig, amiket megírni szándékoztam.

Befejezem, mert érzem, hogy amint elkerülhetetlen szükségesség volt cikksorozatam eddig való írása, oly felesleges — egyelőre legalább — annak folytatása. A reformátusság irányadó köreiből nyomát sem látom velem szemben annak az indulatnak, amelynek felkeltése, a gyűlöletig való fokozása

volt a *Lévai Óráló* velem kapcsolatos közleményeinek főcélja. Sőt örömmel látom, hogy a *Lévai Óráló* hangja is mintha megváltozott volna. Befejezem hát cikkeim sorozatát, ne képezzék ezek akadályát a jóútra való térésnek.

Szándékom volt részletesen kitérni a sajtóperek tárgyalására, amelyeknek eredményére — a felmentő ítéletekre — Birta oly gyakran s oly büszkén szokott hivatkozni. Szándékom volt nyíltan rámutatni amaz esz-közökre, amelyek segítségével e *győzelmet* Birtának kivívnia sikerült. Nem teszem.

Am egy körülményt el mégsem hallgathatok.

Bizonyára emlékezni fognak a L. H. tisztelt olvasói ama jegyzőkönyvi kivonatra, amelyben a barsi egyházmegye lelkészértekezletének egy határozata foglaltatik. E határozatot e lapban szórul — szóra a Birta által a sajtóbíróshoz beadott jegyzőkönyvi másolat nyomán közöltem.

Most abban a helyzetben vagyok, miszerint határozottan kijelenthetem, hogy a Birta által ellenem a sajtóbíróshoz előtt felhasznált jegyzőkönyvi kivonat az eredeti jegyzőkönyv 2. pontjával, melynek másolatként szerepelt: *nem egyez meg*. Tehát apokrif.

Ami a dolgot súlyosbítja teszi, ez ama körülmény, hogy Birta szándékosan, a másolat apokrif voltáról tudva, nyújtotta be e jegyzőkönyvi kivonatot ellenem, melynek aláírását a lelkészértekezlet jegyzője, nagytiszleltű Molnár Gyula ref. lelkész úr Birta kérése dacára is megtagadta.

Ezért nélkülöz és beadvány mindennemű aláírást s ha ez így nem volna, e manipu-

láció az okirathamisítással lenne egyjelentésű.

Hogy ily irat az oly fontos sajtóperekben velem szemben bizonyíték, — még pedig felette súlyos bizonyítékként szerepelhetett, az perbeli képviselőmnek a minden úriemberrel szemben kötelező jóhiszeműségén mulott.

Bár jóhiszeműsége rámnézve sérelmes s megkárosodásomat okozta, még sem veszem tőle rossz néven, hogy olyasmit Birtáról nem tételezett fel, amit feltételezni magam is szégyeltem volna.

De Birtának éppen ez az eljárása nyújt nekem módot arra, hogy a sajtóperek ismeretése révén a személyemet ért sértésekkel szemben tovább ne védekezem. Azt hiszem, hogy ily eljárás után teljesen felesleges egyéni tisztességem intakt voltának Birtával szemben való igazolása.

S most még egyet!

Birta a bírósággal, sőt többel: börtönnel — fenyegetődött. Állításaimat pedig rágalomnak mondta.

Nos, én a bíróság elé való meneteltől nem félek. Nyugodt lélekkel, tiszta lelkiismerettel s felemelt fővel állok oda. Egy pillanatig sem tartózkodtam a szakbíróshoz elé vinni ügyemet, midőn Birtának *„kebelbarátja“* az oly szomorú végeleért Kovács József becsületemet ugyanazon módon támadta, ahogy azt *„kebelbarát“*-jától, atyai *tanácsadó*-jától tanulta. Az ügy elintézés alatt áll. Kimenetelét nyugodtan várom. A szakbíróshoz nem *hangulatok* s *információk*, hanem a *tények* szerint ítélnék. Azok előtt nem a nagy családi összeköttetések, hanem az *anyagi igazság* a fő! S hogy ez így van: az természetes, és szomorú lenne, ha nem

T Á R C Z A

Jaross Ferenc.

— Tanítoskodásának 40 éves jubeliumára. —

Ha a vándor útjának egy jelentékeny részét meghaladta: megáll és visszatekint. Visszatekint s a megjárt út minőségéhez képest rajzolódni szemei elé annak egyes állomásai.

Ilyen visszatekintésben volt része a napokban Jaross Ferencnek, a lévai róm. kath. elemi fiúiskola igazgatótanítójának.

Tanítói működésének 40. évét jubilálta.

Jelentős állomás az élet országútján, melynek elérése csak keveseknek adatik meg.

Pedig az út, melyen 40 év előtt mint ifjú vidám lélekkel, reményteljes szívvel s nemes tettvágygal indult meg az öröm színes virágaival csak elvétve, hanem annál sürűbben van a szenvedés és a fájdalom szomorúfüzéivel s a csalódások szűró tövisével szegélyezve. Ezek megtépdesték, amazok fölvidították s ő jót és rosszat, mit rámet

a végzet egyaránt zúgolódás nélkül fogadott. Lelki egyensúlya nem ingott meg soha.

Ez magyarázza meg mindig derült kedélyét. Ami előre vitte teljes életében, szorgalma, nem csappant a repülő évekkel, hanem megcsokorosodott. A megalkuvást nem ismerő kötelelességérzet s a munkának szenvedélyes szeretete aránylag gyenge, s jó néhány év óta beteges testének csodálatos erőt kölcsönöztek. Róla csakugyan el lehet mondani: csak testben öregedett, a lelke fiatal maradt.

Midőn életútjának e nevezetes állomásán megállította őt fellebbvalóinak elismerése, kartársainak és barátainak üdvözlő szava, volt tanítványainak hálás köszönete: nyugodt önérzettel s a jól teljesített kötelesség boldog megelégedésével tekinthet vissza a be-futott útra.

Jaross Ferenc született Léván, 1852. évi október hó 24-én. Elemi iskoláit s a gimnázium négy osztályát ugyancsak itt végezte, az esztergomi érseki tanítóképzőnek lett növendéke, ahol 1870-ben főelemi iskolákra képesítő tanítói oklevelet nyert. Még ebben az évben szülővárosában segédtanító-

vá (70 forint évi fizetéssel!), majd egy év múlva rendes tanítói választott meg. Ez állásban maradt meg mindmáig s hiába hívogatták a jónál is jobb kántori állásokra. A *„gyűlék“* nem tudott megválni szeretett szülővárosától. Pedig — hajh! — egészen a legutóbbi időkig nagyon szűkre szabott konvención éltek Léva város tanítói.

Az elemi fiúiskolának 1894-től igazgatója s e minőségében a csinnak, a rendnek s a tisztaságnak szeretete jellemzik. Négy éven keresztül igazgatta Léva város iparos tanonciskoláját, melynek alapítása körül 1885-ben jelentékeny munkát végzett, nem különben 1893-ban a kereskedő tanonciskola alapítása alkalmával. A tanonciskola igazgatóságáról azonban gyengélkedése miatt lemondani volt kénytelen.

Mint tanítót a gyermekek szeretete s a folytonos önképzés, tanulás jellemzik s így jöllehet vármegyénk legidősebb tanítói közé tartozik — ismeri és kiváló sikerrel alkalmazza a paedadógiai legújabb vívmányait. Tanítványai és tanítórsai szeretettel veszik körül. Az ő megnyerő egyéniségének jelentős része van ama testvéri jóviszony kiála-

igy volna. Az orrvadászt is megmenti talán egyszer s mászor a vadászok védőszentje: szt. Hubertus, végül mégis csak eléri a nevezés bosszúálló karja. Mert — s ezt Deák Ferenc mondotta — : „El lehet ugyan gonoszság és alacsony eszközök által az igaz ügyet is nyomni egy időre, de végre csak ugyan hatalmas erővel feltámad az igazság mindenkor és elnyomott rettentően bünteti.”

Bizom igazságomban és nem félek.

Am ezek mellett is jobb szerettem volna és szeretném a sajtóbírótságot elkerülni s erre okaimat a Birta által mondottakból merítem.

Igaz van u. i. Birtának abban, hogy a sajtóperek felette hosszadalmasok és sokba kerülnek. Birta is, jómagam is teljesen vagyontalanok vagyunk s a sajtóper költségeit fizetni nem bírjuk. (Még mást sem, mint legközelebb is kiűnt!) De meg: a pozsonyi bíróságnál elért magas tanudíjak igen — igen rossz eszközei a népnevelésnek. Ez sem tagadható, az ott szerzett tapasztalatok igazolják, már pedig a lelkesnek és a tanítóknak a nép nevelése hivatalból folyó kötelessége.

S ami legsúlyosabban esik a mérlegbe, ez ama körülmény, hogy a viszonyainkkal teljesen ismeretlen, az impressziók után ítélő esküdszék ítélete nem kelti azt a megnyugvást városunk közönségének körében, amelyet — teszem azt — az a becsületbírótsági döntés hozott volna meg, amellyel én Birtát rövid idő előtt megkínáltam, s amelyet ő nemcsak hogy el nem fogadott, de — lapjának szellemi nivójához mért módon — kigúnyolni, nevetségessé tenni igyekezett.

Ez ellen, sajnálatomra, semmit sem tehettem.

Hogy még is módot nyújtsak egy teljes megnyugvást keltő ítélet létrejöttére, most más ajánlatot teszek a legjobban érdekeltnek, magának Birtának.

Más bíróságot nevezek meg, olyant, amelyet remélhetőleg még Birta sem fog gúnyolódása tárgyává tenni.

E bíróság a barsi ref. egyházmegye bírósága.

Mint kath. ember is alávetem magam e bíróság ítéletének, s megbízom a tanácsbíró urak elfogulatlanságában, tisztességében, igazságszeretetében. Mással én — a kath. tanító — nem tudom bizalmamat s nagybecsülésemet azzal a reformátussággal szemben kifejezni, melynek gyűlöletével, üldözésével megvádolni engem Birta oly régóta igyekszik.

E bíróság elé készségesen állok, nem kötve ki magamnak egyebet, mint a teljes nyilvánosságot és teljes bizonyítási szabadságot a bírósági eljárás során.

Ez ajánlatomat hihetőleg Birta is méltányolni fogja s nem fog velem szemben is ügy eljárni, mint a saját tanítójával, Kiss Gyulával szemben, akit ugyanazon ügyben vont kérdőre a lévai járásbíró előtt, amely ügyben a saját egyházmegyei bírósága elől meghátrálni volt kénytelen.

Am így v. ügy legyen, erre v. arra határozza magát Birta, én vele való ügyemet egyelőre befejezettek tekintem. Egyelőre, de nem véglegesen. S ha eljárásával ismételtlen arra kényszerít, hogy tollat fogjak, nem fogok kötelességem elől meghátrálni, bár nem szívesen teszem s nem szívesen tettem eddig is. Mindenki előtt tudvalevő,

hogy két évi következetes és kitartó ingerlés és üldözés után számtan csak reá magamat az önvédelem e módjára. De igazá van a latin mondásnak: „*Si vis pacem, para bellum!*”

Végül legyen szabad néhány szóval megköszönnöm a *Lévai Hírlap* tisztelt olvasóinak szíves érdeklődésüket s kérném elnézésüket ha helyenként talán-talán élesebb hangon szóltam volna a megengedettnél. Szolgájon méntességemül, hogy ezek mellett is teljes önruralmra volt némelykor szükségem a Lévai Órálóban megjelent, személyemet sértő inzultusok olvasásakor, s ezek hatásának tudható be némely aesthetikai okokból esetleg kifogásolható kifejezésem.

Végző szavam a köszönet szava a *Lévai Hírlap* kiadótulajdonosával szemben, ki védekezésemre tért és módot nyújtott. Megtette ezt annak dacára, hogy Birta minden követ megmozgatót, még a lévai izr. hitközség főbbiját s annak révén egyházi téren felettesemet, a lévai r. k. egyház prépost-plébanosát is megkörnyékezte, hogy engem a nyilvánosságtól elzárhasson. Ez eljárás, mely eredményre amúgy sem vezetett, mert nem vezethetett, önmagában hordja kritikáját. A XXV-öt megkapta Birta, mert-megérdemelte.

S most azzal fejezem be a „*Legyen világosságot!*” hogy „*Legyen békeség!*”

**Követelünk mindenütt
budafoki F. M. K. E. gyujtót!**

kulcsában, mely városunk különböző felekezethez tartozó tanítóit egybefűzi.

Kartársainak bizalma emelte őt a *Lévai-déli rom. kath. népnevelők egyesületének* világi elnöki állására, hoi kiváló sikerrel s szerencsés tapasztalattal működik.

Am *Jaross*nak iskolai munkássága az ő tevékenységre való hajlamát nem mindig elégitette ki. A közélet minden terén bőven kivette a maga részét a munkából, és alig tudnánk megemlíteni oly közintézményünket, amelynek vagy létesítésénél vagy felvirágzásánál *Jaross* tevékenyen közre nem működött volna.

Az 50 év óta fennálló Caszinónak 40 év óta tagja s 30 éven át volt jegyzője. Ez állásától 1906-ban megválván, a Caszinó tagjai aranytollal és azzal tisztelték meg, hogy őt bízták meg az egyesület 50 éves történetének megírásával. E megbízásnak dicséretesen felelt meg.

Az 1871-ben megalakult dalárdának egészen annak 1905-ben való megszűntéig a leghasznavehetőbb tagjai közé tartozott.

A 70-es és 80-as években kiváló helyet elfoglaló *műkedvelők társaságában* mint sugó, előadó, rendező s ha kellett kortinához és

kellékes — nélkülözhetetlen szerepet töltött be. Sok, sok kellemes este, sok zúgó taps jutott fáradszatlanságra jutalmul.

Tevékeny részt vett az 1896-ban megalakult önkéntes tüzoltóegylet szervezésében; 31 éven át szorgalmasan működő lelkes tagja s ez időből 15 éven át alparancsnoka, 4 éven át főparancsnoka volt az egyesületnek.

Az 1890-ben az ő kezdeményezésére létesült iparoskörnek, melynek alapszabályait is ő készítette, 1893-tól tiszteletbeli tagja. Tiszteletbeli tagja a kath. legényegyesületnek, tagja és iskolalátogatója a F. M. K. E. Léva-városi és járási választmányának s a lévai kath. körnek.

Megírta a tüzoltóegyesületnek 25, — az iparos olvasókörnek 10, — s az iparos tanonciskolának 20 éves történetét.

A *Bars* nevű hetilapnak évtizedek óta buzgó munkatársa s különösen a régi lévai életből vett történetét örömmel fogadja a lap olvasó közönsége.

A társadalmi téren régebben folytatott sokoldalú tevékenységét kora és gyakori gyengekedése miatt ma már szűkebbre kellett szorítania s most idejét leginkább az

iskolában és családjá körében tölti. No lám! — csaknem elfelejtettem megmondani, hogy a mi *Feri* bátyánk, mikor már - már az agglégénység réme fenyegette, hírtelen merészet gondolt és nagyot: — megnősült. Ma pedig műveltelkü, házias neje s két kisgyermeké körében boldog családi életet él.

Ime a becsületes munkában eltöltött emberi életnek változatos képe!

Ezt a becsületben töltött 40 évet ünnepeletem *Jaross*ban e hó 3-án az Aranyosmaróton megtartott tanítói naggyűlés keretében az ünnepelelt tanítóársai, akikhez az elismerés és köszönet szavaival csatlakozott az esztergomi herceg-érek s a vallás és közoktatásügyi minister is.

Sokan szerető szívvel öveztek a jubilánst ez alkalomból, életutjának e nevezetes stációján s mindnyájan jól tudjuk, hogy nála e rövid megállás, e visszapillantás nem a pihenésnek kezdetét, hanem a további munkához való erőgyűjtést jelenti.

Mert ilyen az ő természete: ha pihenni akar, dolgozik.

Aldja meg a magyarok Istene a jó magyar tanítókat e típusát s adjon neki erőt nemes hivatásának további betöltésére!

HIREK.

Halottak napja.

November elsejét a keresztény világ a halottak emlékének szenteli. E napon a halottak csöndes birodalmát benépesítik az élők, kik kedveseik sírjára elhozzák a szomorú ősz szagtalan virágait és meggyújtják az emlékezés szövétekeit, a sírokon, a sziveken egyaránt. És ha az esti szürkeletben főlobog az ezernyi ezer lángocska, ez mind azt hirdeti, hogy az emlékezés, a kegyelet, ki nem vész az emberi szivekből időtlen időkön által.

*

A délutánnal megkezdődött a népvándorlás is, föl, a sáros Bati utcán a temető felé. A kedvezőtlen időjárás csak keveseket tudott visszatartani a temető járástól. Az apró gyermekek csak épp úgy iparkodtak fölfelé karjukon a szegényes téliöld vagy selyempapír koszorúval, a módosak fogatai épp úgy robogtak föl a drága művirágos, szélesszalagos koszorúkkal, a József Kir. Herceg Szanatorium fáradhatatlan hölgyei avval a készséggel buzgálkodtak a halálravált, szegény tudóbetegnek érdekében mintha nem is egy csunya, esős november elscje lett volna. És éppen ez az, mi nagyobb értéket kölcsönöz a kegyelet megnyilvánulásának, s a gyűjtő hölgyek nemes fáradozásának.

A tanítóképző intézet növendékei a hagyományos szokás szerint az idén is lerótták a kegyelet adóját a szabadság védőinek sirjánál. Kivilágították a sirt, megkoszorúzták az emlékoszlopot, mely előtt Farkas József, IV. éves növendék mondott beszédet. Jávor Albert, Tóth Kálmán és Ördögh Árpád, szavaltak. Ez utóbbi helyi szerző, dr. Kersék János, Honvédek sirjánál című szép versét szavalta el. Az ifjusági énekgyászadott adott elő, s a Himnusszal befejeződött a kegyeletű ünnepély.

Innét a növendékek Dvorák Rezső, elhunyt társuk sírjához zárandokoltak, hol Vas János IV. éves mondott beszédet és az ifjusági énekgyászadott énekelt.

— **Ejegyzés** Freytag Ionát eljegyezte Stangl János, uradalmi számvevő Zselizén.

— **Előleptetés és áthelyezés.** A november elsejéi honvédségi előleptetéshez pótlólag közülük Nyáry Arthur zászlósnakhadnagygyá való kinevezését. — Meléthei Barna Béla százados, Kassáról a lévai zászlóaljhoz helyezett át.

— **Névgyarosítások.** Stern Jenő, török-koppányi illetőségű lévai lakos úgy saját valamint Irén, Terézia és Erzsébet nevű kiskorú gyermekei családi nevét „Gszillag”-ra továbbá Sonnenschein Sándor lévai születésű nagyvárdai lakos családi nevét „Sugár”-ra belügyminiszteri engedéllyel megváltoztatta.

— **Havazás.** Selmeczbányáról írják, hogy ott szerdán hóesés volt.

— **Kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Bothné Barra Irma, okleveles tanítónőt, az újbányairtványi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé kinevezte. — A pénzügyminiszter Polgár Gyula, kör-mözbányai adóhivatali tisztet a X. fizetési osztályba a zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez kinevezte.

— **Tanulmányuton.** Ifju Laufer Béla disz-lepfestő, ki a besztercebányai Kereskedelmi és iparkamara utazási ösztöndíját elnyerte, Münchenből, hol négy hónapig tartózkodott tanulmányainak folytatása végett Genf-be utazott.

— **Adományozás.** Cziky Vilmos, nagyszombati főgimnáziumi tanár az Alsópélen levő házát és kertjét az ottani róm. kath. iskolának adományozta.

— **Tanítóválasztás.** Partl Lajost, barsbenyői segédtanítót, a kökeszi-i kántortanítói állásra választották meg.

— **Tanítógyűlés.** A lévavidéki róm. kath. tanítók egyesülete f. hó. 3-án tartotta meg évi rendes közgyűlését, Aranyosmaróton a vármegyei ház nagytermében. A *Pinér* Károly apát-plebános által mondott szent misének meghallgatása után az áll. el. népiskola I. osztályának tantermében mintatanítást mutatott be *Tomesányiné* Czukrász Róza úrnő, bemutatván egyúttal azt a sikert, melyet phonomimikai módszerével 6 heti rendszeres tanítás után elért A fényes eredmény a hangutánzó módszer régi híveit nem lepte meg, de annál inkább hódolatra készítette annak eddigi elleneseit. Tomesányiné úrnő meglehetett elégedve a hatással, melyet a gyermeki léleknek mélyeséges ismeretén alapuló módszerének mesteri kezelése által elért. A mintatanítás után kezdetét vette a közgyűlés, melyen *Báthy* László, prépost-plebános elnökölt. Nagy tetszéssel fogadott megnyitói beszéde után átadta a szót *Tomesányi* János kir. tanfelügyelőnek, a nap díszszónokának, ki a tanítói pályán 40 év óta működő *Jaross* Ferencnek, a lévai róm. kath. fiu iskola igazgatójának érdemeit esetlenül szép szavakkal. Átadta egyúttal a vall. és közoktatásügyi minisztériumnak elismerő és köszönő iratát. Hasonlóképpen üdvözölte a jubilánst a főgyógyezményei hatóság nevében *Guzszenicz* Vilmos egyhm. tanfelügyelő, átadván a hercegprímási üdvözlőiratot. Üdvözölte a jubilánst a tanító-társak nevében *Kántor* István, keresetlen de szívből jövő szavakkal; táviratilag pedig *Végh* István, a Barsvármegyei áll. Tanító egyesület nevében, a lévai izr. népiskola tanítói stb. A szép ovációzt meghatott hangon köszönte meg az ünnepelt. *Tomesányiné* Czukrász Róza tartotta meg a phonomimikai módszeréről szóló tanítását. Az olvasás és írástanítás történeti hátterét gyönyörűen feltűntető munkáját az egyesület kinyomatás által közzétesse tenni határozta el. *Tokody* István, egyesületi tag indványára tiltakozását fejezte ki a közgyűlés a Tanítóegyesületek Országos Szövetségének a népiskolai

tanítók és tanítónők állami képzése tárgyában hozott határozatával szemben. A közoktatásügynek egyházi és világi hatósága fejeit, Vasary Kolos hercegprímást és gr. Zichy János ministert a közgyűlés táviratilag üdvözölte. A közgyűlés után társasébed volt a Benkovics-féle vendéglő helyiségeiben, melyen az egyesületnek cirka 160 tagja vett részt. Toasztokban s jókedvben nem volt hiány! A társaság csak a késő délutáni árakban bontott asztalt.

— **Halalozás.** Berger Salamon gabonakereskedő, hosszas szenvedés után, október hó 31-én életének 74. évében elhunyt. Temetése november hó 1-én délelőtt volt nagy részvét mellett.

— **Háromnapos lakodalm.** Hétfőn kellett volna Gömörly Károly és Vanek Miczi esküvőjének megtörténni, mi azonban egy közbejött akadály miatt csak szerdán volt megtartható. Ugyanis az anyakönyvvezető helyettes csak az utolsó pillanathban konstátálta a kivételes nősülési engedély hiányát s e nélkül pedig — lévén a vőlegény hadköteles — nem eskethette meg az ifju párt. Mit volt mit tenni, az összegyűlt nász-nép megtartotta a lakodalmat — esküvő nélkül. És tartotta három napig, míg a menyasszony édesatyja megjárta a minisztériumot, hogy a nősülési engedélyt megszerezhesse, mi szerencsére sikerült is és így szerdán meglehetett tartani az igazi lakodalmat is.

— **Öngyilkosság.** Potoczki Lajos, 36 éves helybeli közsörüs e hó elsején házában padlásán Bulldog revolverrel agyonlőtte magát. Potoczki alkoholista volt. Bizonyos, hogy tettét is az alkohol hatása alatt követte el, mert előtte való napon és éjjel folyton ivott. Atyja, annakidején szintén önkézüleg vetett véget életének.

— **Az aszfalt.** Léva r. t. városnak az aszfalttársasággal eddig érvényben volt szerződése tudvalevőleg már lejárt. Azóta mind több a baj az aszfalttársasággal, amely az aszfaltozási munkálatokat az eddigi feltételek mellett folytatni nem hajlandó. Az eddig 4%-os kamatát 5%-ra emelni akarja. Sokféle hiányos aszfaltburkolatunk kijavítása, egyes helyeken új gyalogjárók készítése elkerülhetetlen szükség. Nem lehet-e egy más, előzékenyebb társasággal tárgyalást kezdeni és újabb szerződésre lépni? Itt van pl. a Magyar aszfalttársaság, kérje fel azt városi hatóságunk ajánlattétel végett!

— **Vesztett m. cska.** Szántón Csizmarik Pál, kisleányát egy veszett macska megmarta és összekarmolta, ugyszintén Fülöp István gazdát is, kiket a Pasteur intézetbe szállítottak. Az állatgyógyászati klinikán megállapították, hogy a macska veszett volt.

— **Katonák öröme.** A katonák zsoldját újévtől kezdve felemelik s a gyalogságnál a közember 16, az őrzető 24, a tizedes 32 s a szakaszvezető 48 fillért kap naponként az eddigi 12, 20, 30 és 40 fillér helyett. A lovasság és műszaki csapatok legénységének zsoldja szintén emelkedik.

— **Tűz a vidéken.** Mult hó 30-án este Felsőzsecsén tűz volt. A tűz Csonka János, odaváló gazda szalmakazájában eddig még ismeretlen módon keletkezett. Nagymennyiségű szalma, takarmány, gazdasági eszközök és két pajta lett a tűz áldozata. A kár 3722 korona, de ez biztosítás útján megtérül.

— **Megyei utadó hátralékosok panasza.** A vármegyétől a napokban küldték át a megyei utadó hátralékosok kimutatását a városi hatóságnak, behajtás végett. A hátralékosok, legfőbbnyire szegény munkás emberek, sok gyermekes családapák — nagy tömegekben lepik el a rendőrkapitány hivatalos helyiségét és a legnagyobb elkéséssel vannak az illetékes hatóság íyeten eljárása ellen, mely 4—5 évi adót hagyott összegyűlni és azt most egyszerre akarja megvenni rajtuk, holott ezideig egyszer sem követelték tőlük. Természetes hogy a szegény emberek könnyebben megfizették volna, ha azt minden évben külön-külön hajtják be rajtuk.

— **Megbokrosodott lovak.** Hétfőn délután Silingi Lajos a Kossuth utcából jött kocsiával. Egyszer csak a lovak valamitől megbokrosodtak s örült vágatással a szemben levő Deutsch féle üzletnek tartottak, de az egyik ló elcsuszott és elesett, miáltal irányt változtattak. A ló elesésével egyidejűleg Silingi a lovak közé bukott, mire azok még jobban megijedtek és vágatni kezdtek a Schoeller park irányába. Silingi a lovak között a rudba kapaszkodva tartotta fenn magát, míg Gaál Ernő levélhordó, dicséretes bátorsággal a lovak elé ugorva megfékezte azokat, s kiszabadította Silingit kellemtelen helyzetéből. Szerencsére kisebb zúzódásokon kívül egyéb sérüléseket nem szenvedett. Gaál a közönség megéljenzte.

— **lárvány.** Csiffár községben az iskolás gyermekek között a fültömírigy járványszerűleg lépett fel, minek folytán a betegség tovább terjedésének meggátálása céljából a hatóság az iskolai tanítást bizonytalan időre beszüntette.

— **Behívták az ujoncokat.** A honvédelmi miniszter táviratilag utasította a hadfestparancsnokságot, hogy az ujoncokat f. évi november hó 14-ére sürgősen hívják be.

— **Lapunk olvasóit** bizonyára érdekelné és városunk és környéke előkelő közönségét örömmel eltölteni fogja, hogy *Berger Henrik* cukrász, ki gyakorlatát több éven át *Schmidt Viktor* fia wieni cégnél és *Gerbaud Emil* (Kugler Henrik) udvari szállító európaszerte elsőrangnak elismert gyárában szerezte, városunkban letelepedett és Mártonffy utca 2 szám alatt létező (Sipiczky-féle) cukrász üzletet átvette. — Közönségünknek régi óhajta teljesül ezáltal, mert jövőben minden féle ünnepélyes alkalomra, estélyekre és uzonnákra a szükséges és a gourmandise legmesszebbmenő igényeinek megfelelő felvágottakal sütemény és cukrász készítményeket itt helyben minden időben frissen és jutányosan beszerezheti. *Berger Henrik* cukrászt olvasóközönségünk párt-

fogásába előkelő hölgyeink szives figyelmébe ajánljuk és felhívuk szives figyelmét lapunk mai számába közzétett hirdetésére.

— **Anyakönyvi bejegyzések.** *Születések:* Horváth István, Szekesvári Erzsébet: István; Csenger Ferencz, Kubin Teréz: Anna Ilona; Doleg Lajos, Fejes Julianna: Julianna; *Házasság:* Dreveni József, Csertyánszky Erzsébet ág. h. ev. rkath. Friedler Samu, Dukesz Elza izr. Gömöri Károly, Vanek Mária Ilona ág. h. ev. *Halálzás:* özv. Berger Salamon 74 éves gyomorrrák. Potóczy Lajos 35 éves lött seb fejen (öngyilkosság). Szlusni Erzsébet 5 hó heveny gyomorbelhurut. özv. Kolár Istvánné 67 éves aggaszály. Pücsök Lili. Preisich István Tibor 1 hó göröcsök.

— **A polgármester adójavaslatai** A Nyitrán naponként megjelenő Nyugatmagyarországi Napló csütörtöki számának egy cikkeyle polgármesterünk adójavaslatával foglalkozik melyeket a pénzügyi szakosztály annak idején levetetett a napirendről. A cikkhely végén a következőket írja:

„Öszintén sajnáljuk a polgármestert, akitől a város azt követeli, hogy fából csináljon vaskarikát.

Mert manapság a közjövödelmeket aligha lehet ugy fokozni, hogy abból az adózó polgárságra újabb terhek ne háramoljanak.

A melyik város fejlődni, haladni akar, annak áldozatokat is kell hoznia. — Pedig ugy tudjuk, Léva városa komolyan számot tart arra, hogy ne csak papiroson, de tényleg is Bars vármegye székhelyévé legyen.“

Ehez csak nem kell kommentár!?

Léva város és vidéke nagyérdemü közönségéhez!

Ez uton is van szerencsém a nagyérdemü közönséggel tudatni, hogy helyben a **Mártonffy-utca 2. szám** alatt létező **Sipiczky János-féle**

czukrász üzletet

átvettem és azt f. év november hó 1-től kezdve a legmesszebbmenő igényeknek megfelelően tovább vezetem.

A világhírű **Schmidt Viktor** és **Fiai** wieni cégnél, valamint a Budapest székesfővárosi európaszerte elsőnek elismert **Gerbaud Emil-féle** (ezelőtt **Kugler Henrik**) cukrászdában sok éven át szerzett bőséges tapasztalataim azon feltevésre jogosítanak és egyszersmind biztosítéket is nyújtanak aziránt, hogy **kitünő czukrász-süteményeim** a legjobb anyagból készített **Mignonsüteménykülönlegességeim** a nagyérdemü közönségnél rövid idő alatt a legnagyobb közkedveltségnek fognak örövendeni.

Ajánlom magam Léva város és környéke nagyérdemü közönségének, előkelő hölgyvilágának szives pártfogásába,

kiváló tisztelettel

BERGER HENRIK
czukrász.

A szerkesztésért a lapkiadótulajdonos felelős.

Termény-piacz árak a szerdai hetivásárról. (Árak métermázsánként értendők).

Tengeri uj	12:40 — 13:—
Tengeri ó	15:— — 15:60
Búza	19:20 — 19:60
Rozs	13:60 — 14.—
Árpa	13:60 — 15:40
Zab	16:20 — 16:80
Bab	20:— — 20:40
	Korona értékben

Eladó jutányos áron modern 4 szobas

uj ház

a szükséges mellékhelyiségekkel a belvárosban Ezen felül egy kis ház 3 szobából a réten kerttel együtt. Bővebbet Czibulka Rezső építőnél.

Steiner Sándor

órás és ékszerész

Léva.

Dusválasztékú
óra és ékszer áru
raktárát ajánlja a
t. vásárló közönség
szíves figyelmébe.

Óra és ékszer javi-
tások gyorsan és
pontosan készülnek.

Üzlete 1910. november hó 1-étől
az újonnan épülő. Városi vigadó-
épületébe lesz áthelyezve. ::

Dus választék Gyári árak.

Frommer Mór

ponyva és zsákkölesző intézete, juta-
áruraktára Léván.

Ez úton is bátorodom a t. közönség b.
tudomására hozni, hogy

zsák és ponyvakölesző intézetet
nyitottam, kapcsolatban zsák, ponyva és
egyéb jutaáruraktárral.

Megbízásaimnak legpontosabb teljesítését
előre is biztosítva, maradtam

kiváló tisztelettel
Frommer Mór.

WEISZ ARMIN

Cégvezető:

KOHN NATHAN

ZSARNÓCZA.

Modern lakberendezések

— készítője. —

Megbízható bevásárlási forrás.

Levélneni megkeresésre mintákkal
személyesen teszem tiszteletemet.

Általános beszerzési és
szállítási részvénytárs.
Budapest, V., Kádár-u. 4.

bévai képviselet:

Braun Adolf szállító

T. czim!

Teljes tisztelettel hozom b. tudomására, hogy 500.000 koronával alakult részvénytársaság üzletkörébe felvette a csomagok és a gyorsdarab áruk vasuti szállítását, melynek helyi képviseletét átvettem.

Magamat a n. é. közönség szíves partfogásába ajánlva, maradok

kiváló tisztelettel

Braun Adolf.

Riessner-Kályhák,

a világ legjobb és használatban legtakarék-
osabb folytonegő. Egészségi szempontból
a legideálisabb rendszer.

Egyszeri betüzelessel egész télen ég,
mialtal a sok fáradsággal és költséggel járó
mindennapi betüzelés megtakarítatik. Lá-
tható tűz eredeti biztonsági szabályozó.

Gázomlás vagy robbanas teljesen ki-
zárva, ellenben mindig egyenletes és egész-
séges melegség, különösen a szoba alsó
légrétegeiben is

Egyedüli elarusítás, nagy választék és raktár.

Róth K.

vaskereskedése, Léva Fő-tér.

Rőfös- és rövidáru-üzlet megnyitás!

Előzékeny kiszolgálás!

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy **Léván, Kazinczy-utca 5. szám alatt** (Fischer-féle házban) **rőfös-, divat- és rövidáru** üzletet nyitok. — Raktáron tartom a legjobb gyártmányú **női ruhakelméket, cosmanosi barchet és kartonokat, rumburgi vászon és kanavászokat, az összes szabó kellékeket, valamint uri- és női-fehérműveket** a legjutányosabb árak mellett.

Magamat a t. közönség partfogásába ajánlva, tisztelettel **ECKSTEIN PÁL.**

Olcsó árak!

ALKALMI VÉTEL

21 év óta fennálló üzletemet folyó év nov. hó 1-től a városi vigadó palotába helyezem át.
Ez alkalommal raktáranon levő áruimat

Mélyen leszállított árban a n. é. közönség rendelkezésére bocsátom

Maradékok és egyes más czikkek teljes kiárusítása : : :
Holzmann Bódog vászon-, fehérenemü-, divatáruk-, női felöltők raktára.

Használjunk
KABINA-féle!
Viasz
szinszappant

Mosáshoz a legjobb, legtakarékosabb; egyszeri átdörzsölése ezzel, felér más szappannal való 3-szoros átdörzsöléssel.

Tisztaságért szavatosság!

Ingyen

nyomja rá, saját nevét
ha

egy doboz levélpapírt

vásárol

Schulcz Ignác

papírkereskedésében.

LÉVÁN.

Elsőrendű

POROSZ KÖSZÉN
és PIRSZÉN (COKS)

helyben házhoz szállítva kapható

Róth K. vaskereskedésében
Léván, a Kossuth Lajos-téren

Építési anyagok, román és
portlant cement nagy raktára.

Interurban telefon szám 12.

Tüzifa, poroszszén, pirszén
rendeléseket elfogad és
házhoz szállit:

BRAUN JÓZSEF ÉS FIA
(Honvéd-utca, Wertheimer-ház.)

Minden takarékos házi-
asszony saját érdeke

SIRIUS

fém tisztító szerrel tisztítani,
amely a jelenkor legideálisabb fém tisztító szere.

Kapható minden jobb üzletben. ☼ Gyártja: HERCZEG és GEIGER vegyészeti gyár, Budapest

Kapható Engel József és Fia és Blum Gyula cégeknél Léva.

Mezőgazdasági- és varrógépek legnagyobb raktára:

Knapp Dávidnál Léván.

Hoffher és Schrantz
Mayfarth Ph. és Tsa.
Mc. Cormick * * *

gépeinek vezérképviselete.

Ganz-féle motórok
állandóan üzemben
láthatók * * *

Műkölapos jégszekrények. ↔ ↔ Világhírű láncoskutak.

Községi és kerti fecskendők.

Elejétől végig egyforma

éles és tiszta lenyomatot ad, az írógép betűit be nem tömő, minőség tekintetében fölülmulhatatlan magyar gyártmányu

„Hungária” írógépszalag

AZ ÖSSZES RENDSZERŰ GEPEKHEZ.

Az állami és közigazgatási hivatalok részére miniszteri rendelettel ajánlva.

gyártja: HERCZEG és GEIGER vegyészeti gyára Budapest.

LERAKATOK BUDAPESTEN:

Gereben Béla, VI., Andrásy-út 1. Oliver írógép VI., Teréz-körút 8. Ujlaki Béla, V., Sas utca 24 szám. Kovács A. és Társa, Váci-utca 22. Sándor és Társa, IV., Párisi-u. 5. Schoth H. és Donáth, Andrásy-út 53. Monarch írógép vezérképviselete, Semmelweis u. 14. Thein Lipót, V., Szabadság-tér 4. Lukács Rezső, VI., Gyár-utca 19. Wollák és Társa, V., Alkotmány utca 19.

Léván SCHULCZ IGNÁCNÁL.

Kiadó ház.

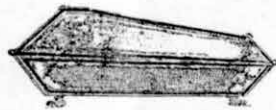
Mángorló-utca 17. számú mai kor igényeinek megfelelő ház mely 4 szoba, konyha, fürdőszoba, kamra, pincze, nagy üvegezett folyosó, a melléképületben egy eselédsháló és mosókonyha, két udvar és kert november 1-től bére adó. (Még-jegyzendő, hogy két lakásnak is használható.) Feltételek Tokody Imre háztulajdonosnál tudhatók meg.

WEISZ SIMON

NÓRINBERGI- ES ROVIDÁRU NAGYKERESKEDÉSE

LÉVA, PETOFI-UTCZA.

Dús választéku raktárt tart

fa ércz koporsókból
koszorúk és az

összes temetkezési cikkekből.

Üzlet áthelyezés!

Butor üzletem, kárpitos és asztalos műhelyem

1910. május 1-től a Wertheimer-féle házba

Báti-utca 1. szám alá helyeztem át.

Kérem az igentisztelt vásárló közönséget, hogy vállalatomat továbbra is támogatni szives legyen. — Raktáron vannak a legmodernebb 12-kberendezések, melyek saját asztalos műhelyemben készülnek

teljes tisztelettel

Steiner József

butorkereskedő, kárpitos és asztalos